

Udkast til Københavns Kommunes Sundhedspolitik 2015-2025

Sundheds- og Omsorgsudvalget skal drøfte første udkast til Sundhedspolitik 2015-2025 og handleplaner for psykisk sundhed samt misbrug af alkohol og hash.

INDSTILLING OG BESLUTNING

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indstiller,

1. at Sundheds- og Omsorgsudvalget drøfter udkast til Sundhedspolitik 2015-2025 (bilag 1) og handleplaner for psykisk sundhed (bilag 2), samt misbrug af alkohol og hash (bilag 3), og
2. at Sundheds- og Omsorgsudvalget tager den videre proces for udvikling af sundhedspolitik og handleplaner til efterretning.

PROBLEMSTILLING

Sundheds- og Omsorgsudvalget godkendte den 27. marts 2014 oplæg til ny Sundhedspolitik for Københavns Kommune 2015-2025 og udarbejdelse af handleplaner for psykisk sundhed samt alkohol og rusmidler.

Afsættet for udkastet til Sundhedspolitikken er, at et godt helbred er et godt udgangspunkt for, at vi kan trives fysisk, psykisk og socialt. Der findes mange bud på, hvad det gode liv er, ligesom der er forskellige svar på, hvad livskvalitet er for den enkelte. Men helt fundamentalt så giver et godt helbred os friheden til at kunne leve det liv vi ønsker, hvorimod sygdom og dårligt helbred begrænser vores muligheder. Sundhed er derfor en væsentlig ressource for den enkelte københavnere og for hele København, hvis vi skal realisere visionen om vækst og livskvalitet i byen. Et væsentligt omdrejningspunkt for Sundhedspolitikken er, at sundhed er et middel og ikke et mål i sig selv.

Københavnernes sundhed er forbedret gennem de senere år, men københavnere lever med dårligere livskvalitet end resten af danskerne. Dette er i høj grad forårsaget af alkohol, rygning, for lidt motion og psykisk mistrivsel. Konsekvensen er, at københavnere har flere år med sygdomme end resten af danskerne og dør to år tidligere. Mange københavnere lever med en eller flere kroniske sygdomme, og i de kommende år vil markant flere få eksempelvis diabetes og kræft. Der er samtidig en stor og fortsat stigende social ulighed i sundhed i København, som betyder, at den kortest uddannede halvdel af københavnere rammes hårdere af sygdom og dør tidligere end de langtuddannede.

Med sundhedspolitikken som ramme sætter København en fælles retning for, hvor vi vil hen med københavnernes sundhed i 2025 på tværs af forvaltningernes ansvarsområder og opgavesæt. Gennem handleplaner udstikkes konkrete retninger for, hvordan vi skal arbejde med at håndtere de største udfordringer for københavnernes sundhed. Udfordringer, som også

har stor betydning for andre dele af københavnernes liv og hverdag, som eksempelvis uddannelse og beskæftigelse. Det er således handleplanerne, der udmønter sundhedspolitikken, fordi de skal følges op af konkrete initiativer og indsatser og løftes med konkrete budgetønsker.

LØSNING

Sundhedspolitik 2015-2025

Sundhedspolitikens vision er, at københavnere i 2025 er blandt de borgere i verden, som har den bedste livskvalitet. Pejlemærkerne er, at alle københavnere skal:

- Leve med bedre livskvalitet - hele livet igennem
- Leve med lige muligheder for et sundt liv
- Leve længere

Sundhedspolitikens mål og vision for københavnere skal nås ved, at vi arbejder på grundlag af seks grundlæggende principper (se bilag 1 for fuld udgave):

Københavneren og hverdagslivet i centrum

Vi har et helhedssyn på den enkeltes livsfaser og på alle de sammenhænge borgeren bevæger sig igennem, og vi tager udgangspunkt i københavnerens egne ønsker og erfaringer fra hverdagen

Særlig støtte til de københavnere, som har de største behov

Vi tør behandle københavnere forskelligt for at sikre, at alle har lige muligheder for at leve godt og længe uanset social baggrund eller uddannelsesniveau

Ligestilling af psykisk og fysisk sundhed

Vi sikrer ligestilling mellem borgere med psykiske og fysiske udfordringer og har fokus på hensynet til det hele menneske, når vi møder københavnere

Bredt samarbejde for at sikre løsninger af høj kvalitet for københavnere

Vi sikrer resultater og velfærd af høj kvalitet for københavnere ved at indgå samarbejde og partnerskaber med alle, der kan og vil bidrage til at realisere visionen

Styrkelse af den sammenhængende sundhedsindsats

Vi har skarpt fokus på forebyggelse og opsporing ud fra deisen om, at det er bedre at forebygge end at behandle, og vi styrker koordineringen på tværs af sektorer, for at sikre sammenhængende indsatser for borgerne

Afsæt i den bedste viden og afsøgning af nye veje for at sikre københavnernes et sundt liv

Vi går andre veje efter nye løsninger, hvor vi mangler viden om, hvad der skal til for, at københavnernes lever både godt og længe.

Handleplaner 2015-2018

Københavns Kommune vil i de kommende 10 år løbende operationalisere sundhedspolitikken gennem nye handleplaner på de områder, hvor de største udfordringer er. Handleplanerne kan gå på tværs af kommunens forvaltningsområder og sektorer med henblik på, at sundhed integreres i øvrige parters kernetid.

I 2015 igangsætter vi handleplaner vedrørende psykisk sundhed samt misbrug af alkohol og hash. Det gør vi, fordi københavnernes psykiske sundhed samt deres forbrug af alkohol og hash har betydning for indlæring i skolen, muligheden for at kunne gennemføre en uddannelse, få og fastholde et arbejde samt have god fysisk, psykisk og social trivsel. For at understøtte handleplanerne er der til Budget 2015 foreslået fem budgetønsker indenfor psykisk sundhed, alkohol og hash. Med handleplanerne følger således en forpligtelse til at prioritere de konkrete indsatser, hvis intentionerne skal realiseres.

Handleplan om psykisk sundhed

Mange københavnere er påvirket af stress, mistrivsel og psykiske sygdomme i dagligdagen, og det påvirker deres livskvalitet. I København har der traditionelt været et større fokus på fysisk sygdom. Med handleplanen for psykisk sundhed ønsker København at sikre ligestilling mellem psykisk og fysisk sundhed. Fire spor danner rammen for udkast til handleplanen:

- Flere børn og unge i København skal have god trivsel
- Københavnerne skal have støtte ved langvarig stress
- Fysisk og psykisk sundhed hænger sammen
- Plads til københavnere med psykisk sygdom på arbejdspladsen

Handleplan om misbrug af alkohol og hash

Mange københavnere har et storforbrug eller afhængighed af alkohol, som betyder at den enkelte mister grebet om hverdagen og familie- og arbejdslivet. Med handleplanen tager København det første skridt i retning hen mod at skabe en mere nuanceret og balanceret alkoholkultur i København. Tre spor danner rammen for udkast til handleplanen (bilag 3):

- Tabuet om alkoholafhængighed skal brydes
- Færre unge skal have problemer med alkohol og hash
- Uligheden i københavnernes forbrug af alkohol skal mindskes

Proces for sundhedspolitik og handleplaner

I forbindelse med udarbejdelse af sundhedspolitik og handleplaner i efteråret 2014 inddrages de øvrige udvalg, borgere, medarbejdere og interessenter, herunder blandt andet faglige organisationer og patientforeninger.

Der afholdes i efteråret 2014 arbejdsseminarer for blandt andet medlemmer af Borgerrepræsentationen, interessenter og medarbejdere om psykisk sundhed, samt om alkohol og hash. Formålet er at få input til sundhedspolitikken og handleplanerne og sikre et bredt samarbejde. Der afholdes desuden borgerarrangementer på udvalgte forebyggelsescentre for at få en dialog om psykisk sundhed, alkohol og hash, og få input til, hvad borgerne synes er vigtigt at have fokus på med udgangspunkt i deres hverdagsliv.

I forbindelse med udarbejdelse af handleplanerne, ønsker Sundheds- og Omsorgsforvaltningen et tæt samarbejde med de øvrige udvalg. Derfor sendes udkast til sundhedspolitik og handleplaner til de øvrige udvalg med henblik på politisk stillingtagen til bidrag til sundhedspolitikken og handleplanerne, herunder bidrag i form af konkrete initiativer og indsatser. Bidragene fra de pågældende udvalg vil indgå i forbindelse med udarbejdelsen af de endelige udkast til sundhedspolitikken og handleplanerne.

Alle fagudvalg inddrages igen i januar 2015, hvor sundhedspolitik og handleplaner sendes i bred høring.

ØKONOMI

Indstillingen har ingen selvstændige økonomiske konsekvenser.

VIDERE PROCES

Sundheds- og Omsorgsudvalget forelægges endeligt udkast til Sundhedspolitik 2015-2025, samt handleplaner for psykisk sundhed og alkohol og hash den 11. december 2014, hvorefter den sendes i bred høring frem til februar 2015. I foråret 2015 forelægges den endelige sundhedspolitik og handleplaner for Sundheds- og Omsorgsudvalget med henblik på videre godkendelse i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

Katja Kayser

/Katrine Schjønning